

5) Første Behandling af:

Forslag til Lov om Søfolks Adgang til at deltage i Folketingsvalg og Valg af Valgmænd til Landstinget.

Mødet hævet Kl. 4⁰⁵.

49de Møde.

Fredag den 13. Januar, Kl. 1.

Den første Sag paa Dagsordenen var:

Fortsættelse af første Behandling af Forslag til Forandring af Grundlovens §§ 30, 31, 32, 37 og 39.

Forhandlingen genoptoges.

Kierkegaard: Ligesom de ærede Medlemmer for Skanderborg Amts 3die Valgkreds (Laust Jensen) og Thisted Amts 4de Valgkreds (Markvorsen) nærer ogsaa jeg nogle Betæneligheder ved det Forslag til en Forandring af Grundlovens § 32, hvorved Bestemmelsen om Valgmaaden tages ud af Grundloven og overføres til Valgloven, og mine Betæneligheder ere af dobbet Art. For det første frygter jeg for, at Forholdstalsvalgmaaden — og det er jo den, der er Højres Krav, og som maaske ogsaa godkendes fra anden Side — skal blive os paatvungen, forinden det endnu er lykkedes at komme til en Ordning af Landstingets Sammensætning, og skulde det ske, tror jeg, man kan sige, at Demokratiet her i Danmark er vel rejst. Nu ved jeg meget godt, at Venstres Ordfører i forrige Samling udtalte klart og tydeligt — og den ærede Ordfører i Gaar har givet denne Udtalelse Tilslutning —, at Venstre aldrig nogen Sinde vilde gaa

med til at indføre Forholdstalsvalg til Folketinget, uden at samtidig Valgmaaden til Landstinget blev forandret, og jeg er ogsaa sikker paa, at Venstre aldrig nogen Sinde vil gøre det, thi derved vilde Venstre underskrive sin egen Dødsdom, og det er dog saa sin egen Sag at gøre det, men hvem borger os for, at Venstre altid i Fremtiden har Overvægten i dette Ting? Den Valgkredsordning, som vi ogsaa behandle i Øjeblikket, peger ikke netop i den Retning. Og saa kan det ske, at en Overrumpling kan finde Sted — Overrumplinger ere jo ikke ukendte her i Tinget —, og før man aner det, staar man her med Smerten, ja, med mere end det, jeg synes, vi da ogsaa vilde staa her med Skammen over, at vi ikke havde passet paa i Tide. Jeg stiller denne Betænelighed i Forgrunden, fordi det er den væsentligste.

Jeg kommer saa til min anden Betænelighed. Det er selve Spørgsmaalet: Forholdstalsvalg til Folketinget. Jeg er ingen Ynder af Forholdstalsvalg til Folketinget, hvad enten det saa sker i store Kredse, eller det sker ved en Kombination med Valg i Enkeltmandskredse. I første Tilfælde overskærer man fuldstændigt det Baand, som nu binder Valgkredsen og dens Repræsentant til hinanden, og ikke alene det, men man tager for en stor Del Interessen for Valget bort. Om det har imidlertid det ærede Medlem for Sorø Amts 4de Valgkreds (R. Andersen) udtalt sig, og jeg skal lade det ligge. I sidste Tilfælde bliver det Partiet, de forskellige Partiledelser, som komme til at afgøre for en Del Medlemmers Vedkommende, hvem der skal sidde her i dette Ting, og den almindelige Vælgerbefolkning bliver i saa Fald afskaaren i alt Fald fra Indflydelse paa, hvem disse Mænd skulle være. Men det, der for mig alligevel har den største Betydning, er, at man flytter Tyngdepunktet i vort politiske Liv, der for Øjeblikket ligger ude hos Landbefolkningen, med et eneste Slag ind til København og Storbyskerne — og til at skyde bag paa denne Flytteomnibus har jeg hverken Lyst eller Trang.

Det ærede Medlem for Frederiksborg Amts 3die Valgkreds (Dinesen) udtalte forleden Dag nogle Ord, som jeg med For-